

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

Danmark har en iværksættertradition. Dansk erhvervsliv er præget af virksomheder, der er startet i det små af enkeltpersoner, og som efterhånden har vokset sig større.

Der er efterhånden gennemført flere undersøgelser af iværksætternes forhold, så det er muligt at give et signalement af den typiske iværksætter. En type har altid haft som højeste ønske at starte egen virksomhed. En anden type udgøres af mennesker, som tilfældigt kommer i gang, f. eks. fordi den virksomhed, de er ansat i, lukker. En tredje type starter, fordi de simpelt hen ikke har andre muligheder, f. eks. fordi de har svært ved at tilpasse sig som ansatte.

Det er vigtigt for samfundet at fastholde den iværksættertradition. Dels er iværksætterne en kilde til konstant fornyelse af erhvervslivet til gavn for produktion og beskæftigelse. Dels byder de mindre virksomheder på en række smådriftsfordele. De er meget fleksible og kan hurtigt omstille sig til ændrede konjunkturer. Uden iværksætterne ville samfundet stagnere.

Men forskellige faktorer i samfundsudviklingen truer med at indskrænke »produktionen« af iværksættere. Undersøgelser af iværksætternes motiver til at starte en virksomhed tyder på, at iværksætteren ofte har et forbillede i den nærmeste familie. Efterhånden som antallet af selvstændige erhvervsdrivende falder, vil færre og færre børn og unge vokse op i miljøer, hvor det føles naturligt at etablere egen virksomhed.

Videre viser undersøgelserne, at forlængelsen af uddannelsestiden hæmmer iværksættertrangen. Det skyldes dels, at iværksætterne er ældre, når de forlader uddannelsessystemet, hvorfor de måske har stiftet familie m. v., som afskrækker fra at gå ind i det usikre, som opstart af egen virksomhed er. Dels at uddannelsernes form og indhold i stadig højere grad lægger op til, at de færdiguddannede skal være lønmodtagere.

Endelig vokser kravene til nystarternes produktionsudstyr samt samfundets krav om investering i

en vidtgående afprøvning af nye produkter inden markedsføring. Begge dele øger kapitalkravet; men samtidig hæmmer det høje skattetryk mulighederne for at foretage en personlig opsparing. Hertil kommer de mange offentligt pålagte administrative byrder, som forlignes dårligt med iværksætterens kreativitet og udfoldelsestrang.

Hvis iværksættertraditionen skal holdes i live og styrkes, må samfundet derfor skabe et erhvervsklima, der i højere grad beforder udviklingen af iværksættere.

Men det er vigtigt, at denne indsats tilrettelægges på iværksætternes præmisser. At gennemføre en samlet iværksætterpolitik, der forsøger at institutionalisere etableringen af nye virksomheder, vil stride grundlæggende imod selve iværksætterens natur. Opgaven er alene at skabe de rigtige rammer, så vil iværksætterne gro frem af sig selv.

Dette forslag til folketingsbeslutning skitserer en sådan iværksætterpolitik i ni punkter.

Bemærkninger til de enkelte punkter

Ad nr. 1

Det er tanken, at iværksætterrådet skal være et rådgivende udvalg under industriministeren. Rådets opgave bliver alene at følge den lovgivning, der har betydning for etableringen af nye virksomheder samt generelt at stille forslag, der kan forbedre mulighederne for start af virksomheder.

Som repræsentanter i iværksætterrådet vil det være naturligt bl. a. at medtage hovederhvervsorganisationer som Håndværksrådet, Grosserer-Societetet, Industrirådet, Butikshandelens Fællesråd, Liberale Erhvervs Råd, samt Arbejderbevægelsens Erhvervsråd.

Under iværksætterrådet etableres et sekretariat til at varetage de administrative opgaver i forbindelse med rådets virksomhed. Desuden skal sekretariatet være ansvarlig for en koordinering af iværksætterpolitikken. I øjeblikket er indsatsen over for iværksætterne ikke koordineret under en samlet instans. Anlægsfinansieringen administreres af direktoratet for egnsudvikling, og konsulentbi-